

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ ตั้งอยู่บนทางหลวงหมายเลข 11 ตำบลบ้านกลาง อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน มีเนื้อที่ประมาณ 1,768 ไร่ โดยเริ่มก่อสร้างและพัฒนาพื้นที่เมื่อเดือนเมษายน พ.ศ. 2526 และสร้างเสร็จในเดือนมีนาคม พ.ศ. 2528 โดยใช้เงินลงทุนทั้งสิ้นประมาณ 358 ล้านบาท บริษัทที่เข้ามาลงทุนในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือมีหลายสัญชาติดังนี้คือ ญี่ปุ่น เกาหลี แคนาดา คัทซ์ ใต้หวัน ไทย เบลเยียม ฝรั่งเศส สิงคโปร์ สวิส อเมริกัน ออสเตรเลีย อังกฤษ อิสราเอล อินเดีย ศรีลังกา ฮองกง อิตาลี บริษัทลงทุนที่สำคัญคือ บริษัทที่มีสัญชาติญี่ปุ่น มีจำนวน 29 บริษัท จากจำนวน 68 บริษัท¹ คิดเป็น 43% ของจำนวนบริษัทที่ลงทุนทั้งหมด ซึ่งเป็นลักษณะของบริษัทร่วมทุน ซึ่งต่อไปจะเรียกว่าบริษัทร่วมทุนญี่ปุ่น

สาเหตุสำคัญที่บริษัทร่วมทุนญี่ปุ่นเลือกเข้ามาลงทุนในประเทศไทย เพื่อต้องการที่จะลดต้นทุนแรงงาน เพราะต้นทุนแรงงานในประเทศญี่ปุ่นสูงมาก ถ้าดำเนินธุรกิจต่อไปก็จะทำให้ไม่สามารถแข่งขันกับสินค้าของคู่แข่งในในตลาดโลกได้ ดังนั้น จึงต้องหาแหล่งที่มีต้นทุนแรงงานต่ำในประเทศกำลังพัฒนา เช่น ประเทศในภูมิภาคเอเชียด้วยกันเอง รวมถึงประเทศไทยด้วย ประกอบกับประเทศไทยมีการส่งเสริมการลงทุนและให้สิทธิประโยชน์ต่าง ๆ มากมาย และมีการจัดสร้างนิคมอุตสาหกรรมหลาย ๆ พื้นที่ รวมถึงนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือจังหวัดลำพูนด้วย ตามที่กล่าวมาข้างต้น จึงทำให้บริษัทร่วมทุนญี่ปุ่นเลือกตัดสินใจเข้ามาลงทุนในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือจังหวัดลำพูน ซึ่งอยู่ในเขตการส่งเสริมการลงทุนเขต 3 ซึ่งได้สิทธิประโยชน์มากกว่าเขตอื่น

บริษัทร่วมทุนญี่ปุ่นที่เปิดดำเนินการอยู่ในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน มีบริษัทญี่ปุ่นจำนวน 29 บริษัท² ซึ่งมีหลายประเภทอุตสาหกรรมจำแนกได้ดังนี้ อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 13 บริษัท อุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่ม จำนวน 2 บริษัท อุตสาหกรรมชิ้นส่วนและอุปกรณ์ จำนวน 11 บริษัท อุตสาหกรรมแปรรูปไม้ จำนวน 1 บริษัท อุตสาหกรรมเครื่องหนัง จำนวน 1 บริษัท และอุตสาหกรรมอื่น จำนวน 1 บริษัท

ปัจจัยที่บริษัทร่วมทุนญี่ปุ่นได้เลือกเข้ามาลงทุนในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน คือ การมีต้นทุนแรงงานที่ต่ำกว่าประเทศญี่ปุ่น ถึงแม้ยังอาศัยการนำเข้าวัตถุดิบมาจากประเทศ

¹ประเภทของโรงงานอุตสาหกรรมในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จำแนกตามจำนวนโรงงานที่เปิดดำเนินการ, สำนักงานนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ ณ วันที่ 1 เมษายน 2544.

²เรื่องเดียวกัน.

ญี่ปุ่นและประเทศที่เป็นแหล่งวัตถุดิบเดิมที่จัดซื้ออยู่ก็ตาม ก็ยังสามารถรักษาการแข่งขันในตลาดโลกได้ ทั้งในด้านราคา คุณภาพ ปัจจุบันเมื่อการแข่งขันทางการค้าของโลกรุนแรงเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ทั้งในด้านของราคา คุณภาพของสินค้า และกำหนดการส่งมอบที่ทันต่อความต้องการของลูกค้า

ต้นทุนในการผลิตจึงเป็นต้นทุนที่สำคัญที่ทุก ๆ บริษัทซึ่งเป็นผู้ผลิตสินค้าต้องควบคุม เพื่อให้องค์กรอยู่รอด และเพื่อสามารถแข่งขันกับคู่แข่งทั่วโลกได้ และต้นทุนวัตถุดิบเป็นต้นทุนที่สำคัญของต้นทุนในการผลิต จากการศึกษาข้อมูลของดัชนีชี้วัดสถานภาพและศักยภาพอุตสาหกรรมมีข้อมูลต้นทุนวัตถุดิบดังนี้ อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ 58% อุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่ม 54% อุตสาหกรรมชิ้นส่วนและอุปกรณ์ 40% อุตสาหกรรมแปรรูปไม้ 39% อุตสาหกรรมเครื่องหนัง 50% และอุตสาหกรรมอื่น 46%³ ดังนั้น การดำเนินการสรรหา จัดหาแหล่งวัตถุดิบที่มีต้นทุนที่ต่ำ คุณภาพดีและมีระยะเวลาการส่งมอบที่เร็วขึ้น จึงเป็นสิ่งที่ต้องสำคัญที่ต้องเร่งกระทำ

ดังนั้น การศึกษาถึงพฤติกรรมการจัดซื้อวัตถุดิบของบริษัทร่วมทุนญี่ปุ่นในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน จึงเป็นที่น่าสนใจว่าบริษัทต่าง ๆ มีแนวทาง มาตรการและเครื่องมือในการจัดซื้ออย่างไร ผลการศึกษาในหัวข้อนี้จะเป็นประโยชน์ในการวางกลยุทธ์สำหรับธุรกิจที่ทำการติดต่อค้าขายกับบริษัทร่วมทุนญี่ปุ่นในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน

วัตถุประสงค์ในการศึกษา

เพื่อศึกษาถึงพฤติกรรมการจัดซื้อวัตถุดิบของบริษัทร่วมทุนญี่ปุ่นในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน

ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

1. ทำให้ทราบถึงพฤติกรรมการจัดซื้อวัตถุดิบของบริษัทร่วมทุนญี่ปุ่นในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน
2. เพื่อเป็นแนวทางในการวางกลยุทธ์สำหรับธุรกิจที่ทำการติดต่อค้าขายกับบริษัทร่วมทุนญี่ปุ่นในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน

³ดัชนีชี้วัดสถานภาพและศักยภาพอุตสาหกรรม, สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ, มีนาคม 2544.